

Slovo k překladu Villona:

Od chvíle, kdy jsem si přečetl poprvé překlady Villonovy tvorby a kdy jsem četl jeho životopis v podání J. Loukotkové, jsem věděl, že mne jeho dílo bude přitahovat.

Jeho verše plynou přirozeně, cítím jejich hudbu, jejich výsměch, jejich skrytý žal, jejich zjevnou nepoddajnost. Je v nich vážně míněná kritika společnosti i lehce výsměšná ironie, jsou v nich obsaženy spontánní hravost i neodbytný řád, kde všechno do sebe zapadá. Rytmus se opakuje, ale každá sloka má vždy něco nového a překvapivého.

Je to překladatelská výzva. Milí čtenáři, předkládám Vám svůj překlad Villonova Malého testamentu. Pojal jsem ho po svém, tak, jak jsem Villonovu zpověď cítil. Knižní výrazy kontrastují se slangovými, archaické výrazy s novodobými, pracuji s protiklady, abych něco zvýraznil, podtrhl. Konce veršů tvoří občas hononyma. Dílo je proloženo také vnitřními rýmy.

Už teď jsem přesvědčen, že se k Villonovu dílu budu vracet. Za těch několik let tvorby toho stihl napsat požehnaně.

Vím, že se mne kdysi dotklo, když v jednom referátu na gymnáziu byl Villon podán sice jako básník, ale vlastně hlavně zloděj a vrah. Přišlo mi to hodně povrchní, nedostatečné. Chtěl jsem vědět více.

Kdo byl Francois Villon? Chlapec, jehož vychoval otčím jako vlastního. Student teologie, který si vytvořil svůj vlastní světonázor. Žil v době po skončení stoleté války. Svůj Malý testament psal tři roky po pádu Byzantské říše a vynalezení knihtisku. Žil v době, kdy Evropa měla za sebou husitské hnutí, vnímal společenské rozpory.

Když jsem si představoval, jak by asi popsal dění kolem sebe, sepsal jsem vlastní báseň neskromně nazvanou „Balada o světě očima Villona“. Zda má Villonova ducha, ponechávám na čtenáři.

Balada o světě očima Villona:

Bližní se jen s bližním střetá,
prodá ho klidně, bez řečí,
mluví se o konci světa,
nemoci se však neléčí.
Mocný chce koupit bezpečí,
hněv ovšem klidu nesvědčí,
vlkům se podá jehněčí,
jehně se na porážku chystá.
Děkuji kněžím za péči,
kašlu jim na kšeft jménem Krista

Po morálce je již veta,
ovce pak vlci přesvědčí,
zkušenost je mnohaletá
s krví, co zaschla na meči.
Prý musí téci – ale čí?
Ovce se vlku zavděčí,
když se dá sežrat, zabečí,
hlavně že byla duše čistá.
Když vidím hlavy prasečí,
kašlu jim na kšeft jménem Krista

Cení se čest? Každá sketa,
zatímco rek se ve zteči
bije, zatím slastně vzkvétá,
nikdo ji v tomhle nepředčí.
Bez stromů, bez luk, bez klečí
strhané skály nebrečí,
jenom prý smrt je družka jistá.
Vládnoucí v koutě neklečí,
kašlu jim na kšeft jménem Krista

Někoho vždycky usvědčí,
aby pak lotr největší
dmul se, že jeho vzácná busta
navždy tu bude smrdět, či
ostrouhá padouch jménem Krista?

Na tomto místě bych chtěl poděkovat jednak svému dědovi, dr. Vladimírovi Nejedlému, který mi o prázdninách v roce 2006 pomáhal s překlady villonovské francouzštiny a jednak profesorovi Aleši Pohorskému za podnětné konzultace a rady.

